

**DIAGNOZA W ZAKRESIE WYSTĘPUJĄCYCH W ŚRODOWISKU SZKOLNYM CZYNNIKÓW
CHRONIĄCYCH ORAZ CZYNNIKÓW RYZYKA
(POTRZEB I PROBLEMÓW)WYSTĘPUJĄCYCH W ŚRODOWISKU SZKOŁY
PRZEPROWADZONA
W ROKU SZKOLNYM 2025/2026**

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii, podstawę do podejmowania działalności, o której mowa w & 2-5, stanowi diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

We wrześniu 2025 r. zaproponowano obszary pracy szkoły, które objęte zostaną diagnozą. W roku szkolnym 2025/2026 diagnozie poddano następujące problemy.

- 1) Profilaktyka uzależnień – diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka
- 2) Wychowanie do wartości poprzez kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich

Diagnozę opracowano na podstawie analizy dokumentacji szkolnej, rozmów z uczniami, rodzicami, pracownikami szkoły i na podstawie badań ankietowych, oraz analizy wniosków z ewaluacji z pracy edukacyjnej RP przyjęte do realizacji w roku szkolnym 2025/2026 w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka (w tym potrzeb i problemów występujących w środowisku szkoły).

W badaniach diagnozujących uczestniczyli rodzice, uczniowie oraz nauczyciele II Społecznego Liceum Ogólnokształcącego im. Toniego Halika w Ostrołęce.

Ankiety przeprowadzono wśród uczniów klas 1, 2, 3 i 4 liceum w dniu 4.09.2025 r. oraz 5.09.2025 r.,

w badaniu wzięło udział 77 uczniów.

Badanie rodziców odbyło się w dniu 5.09.2025r., (przekazano uczniom do wypełnienia przez rodziców), ankietę wypełniło 4 rodziców.

W badaniu ankietowym we wrześniu wzięło udział 11 nauczycieli.

Wykorzystane do diagnozy narzędzia badawcze:

- 1) Kwestionariusz ankiety dla uczniów.
- 2) Kwestionariusz ankiety dla rodzica.
- 3) Kwestionariusz ankiety dla nauczyciela.

ANKIETA DLA UCZNIA

data:.....

Drogi uczniu, prosimy Cię o wypełnienie ankiety, której wyniki posłużą opracowaniu Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego. Ankieta jest dwustronna i anonimowa. Prosimy o szczere odpowiedzi.

1. Jesteś:

Proszę podkreślić jedną odpowiedź z poniższych:
dziewczyną,
chłopakiem.

2. Zaznacz „X” przy każdym wierszu, na ile jesteś zadowolony z:

	Bardzo zadowolony/ -a	Raczej zadowolony/-a	Trochę zadowolony/- a, a trochę niezadowolony	Raczej niezadowolony/ -a	Bardzo niezadowolony
Osobistego poczucia bezpieczeństwa					
Poziomu materialnego Twojej rodziny					
Swojej pozycji w klasie, w szkole					
Kontaktów z kolegami					
Kontaktów z rodzicami					
Kontaktów z nauczycielami					
Swojej inteligencji i zdolności					
Swojego wyglądu					
Swojego zdrowia					
Swojego charakteru					
Sposobu spędzania wolnego czasu					
Możliwości decydowania o sobie					
Możliwości rozwoju swoich zainteresowań					
Wyobrażeń o przyszłości					

3. Jakie są twoje aspiracje edukacyjne?

Proszę wybrać jedną odpowiedź z poniższych:

nie wiem, nie zastanawiałem się nad tym
średnie ogólne lub zawodowe, matura
wyższe (studia na uczelni)

4. Czy masz sprecyzowane plany dotyczące swojej kariery?

Tak
nie

5. Wyraź, czy zgadzasz się z podanymi poniżej stwierdzeniami, wpisując „X” we właściwym miejscu.

	TAK	NIE
Od mojej rodziny otrzymuję wiele miłości i wsparcia.		
Spędzam czas poza domem wspólnie z rodzicami.		
Pomagam rodzicom w ważnych sprawach domowych.		
Często rozmawiam z rodzicami o szkole i o moich ocenach.		
Rozmawiam z rodzicami o innych moich sprawach.		
Rodzice ustalają normy właściwego zachowania i dopilnowują, żebym ich przestrzegał/a.		
W mojej szkole panuje spokojna, przyjazna atmosfera.		
Lubię przebywać wśród swoich kolegów i koleżanek z klasy.		
Moi nauczyciele są życzliwi, mogę liczyć na ich pomoc.		
W szkole czuję się bezpiecznie.		
Obowiązki szkolne są dla mnie bardzo ważne.		
Czy w ostatnich 12 miesiącach zdarzało Ci się wagarować?		
Moja szkoła ma sprecyzowane reguły postępowania, są też określone konsekwencje w razie ich naruszenia.		
Nauczyciele natychmiast reagują na niewłaściwe zachowania.		
W mojej szkole podejmuje się działania, które służą zapobieganiu uzależnieniom wśród młodzieży.		
Mam wiedzę o zagrożeniach związanych z zażywaniem narkotyków, w tym dopalaczy.		
Lubię sport, biorę udział w szkolnych lub pozaszkolnych zajęciach sportowych.		
Posiadam zainteresowania, staram się je rozwijać.		
Czytanie książek sprawia mi przyjemność.		
Potrafię nawiązywać i utrzymywać przyjaźnie. Staram się spędzać czas wolny z kolegami/przyjaciółmi.		
Mogę spokojnie żyć wśród ludzi obcego pochodzenia i innej kultury.		
Potrafię bronić tego, w co wierzę.		
Szanuję poglądy innych ludzi.		

Nie poddaję się presji rówieśników.		
Konflikty rozwiązuję bez używania agresji.		
Patrzę w przyszłość z optymizmem.		

6. Zapoznaj się z tabelą poniżej. W każdym wierszu dotyczącym trudności życia codziennego zaznacz X jako jedną odpowiedź.

	CZĘSTO	CZASAMI	NIGDY
szukam samotności			
idę porozmawiać do kolegi, koleżanki			
zapalam papierosa			
idę do kina			
rozmawiam o swoich sprawach z rodzicami			
piję trochę alkoholu			
objadam się			
placzę			
niszczę jakieś rzeczy, sprzęty			
zajmuję się sportem lub długo spaceruję			
biorę leki uspokajające, pobudzające lub jakiś narkotyk			
czytam książkę			
słucham muzyki albo oglądam telewizję			
stosuję głodówki, nie jem			
szukam pomocy nauczyciela, pedagoga, psychologa itp.			
złoszczę się i kłócę z najbliższymi			
staram się szybko zapomnieć o trudnościach			
obrażam się na cały świat			
modlę się			
zajmuję się komputerem (gry, Internet)			
leżę do góry brzuchem			
myślę ciągle o problemie i nie odpoczywam			
maluję, gram na instrumencie muzycznym			
robię coś innego			

7. Poniżej znajdują się wypisane wartości życiowe. Zastanów się nad nimi i zaznacz 5 które są najistotniejsze dla ciebie.

☐ Rodzina	☐ Wiedza/wykształcenie	☐ Uczciwość
☐ Miłość	☐ Dostatnie życie	☐ Mądrość
☐ Przyjaźń	☐ Zdrowie	☐ Szczęście
☐ Wiara	☐ Godność	☐ Uznanie społeczne
☐ Wolność	☐ Szacunek	☐ Rozwój osobisty
☐ Naród/Ojczyzna	☐ Tolerancja	☐ Poświęcenie dla innych

☐ Bezpieczeństwo

☐ Pokój

☐ Kariera/Praca

☐ Odpowiedzialność

☐ Odwaga

☐ Inna

(jaka?).....

8. Odpowiedz na pytani.

Czy jest ktoś kogo podziwiasz i dlaczego?

9. Odpowiedz na pytania, zakreślając właściwą odpowiedź lub uzupełniając w wolnych miejscach.

A)

Czy palisz papierosy?	TAK	NIE	CZASAMI
Czy palisz e-papierosy (elektroniczne papierosy)	TAK	NIE	CZASAMI
Czy pijesz alkohol?	TAK	NIE	CZASAMI
Jeżeli TAK, jest to:			
Czy używasz narkotyków/dopalaczy?	TAK	NIE	CZASAMI
Jeżeli TAK, jest to:			
Ile średnio godzin dziennie spędzasz surfując po internecie? (łącznie czas spędzony w internecie za pomocą telefonu, komputera, tableta itp.)	Ponad 3 h	0.5h – 2,5 h	0 - wcale
Czy spotkałeś/-aś się z hejtem w internecie?	TAK	NIE	CZASAMI
Czy znasz osobiście kogoś kto był hejtowany w internecie?	TAK	NIE	-
Czy byłeś/-aś hejtowany/-a przez internet?	TAK	NIE	CZASAMI
Czy Twoje wpisy w internecie były obraźliwe lub wulgarne?	TAK	NIE	CZASAMI
Czy dostrzegasz poniższe zachowania kolegów/koleżanek w naszym środowisku szkolnym?			
a) palenie papierosów	TAK	NIE	CZASAMI
b) picie alkoholu	TAK	NIE	CZASAMI
c) zażywanie narkotyków/ dopalaczy	TAK	NIE	CZASAMI
d) agresja słowna	TAK	NIE	CZASAMI
e) agresja fizyczna	TAK	NIE	CZASAMI
f) hejt w Internecie	TAK	NIE	CZASAMI
g) inne, jeśli tak, napisz jakie.....			

B)

Czy uważasz się za patriotę i jesteś dumny/a ze swojej Ojczyzny?	TAK	NIE
Czy losy Polski są dla Ciebie istotne?	TAK	NIE

Jak dobrze znasz historię swojego kraju?

☐ Wysoki poziom

☐ Średni poziom

☐ Niski poziom

Skąd najczęściej czerpiesz informacje o wartościach patriotycznych?

☐ Rodzina

☐ Szkoła

☐ Telewizja

☐ Literatura

☐ Prasa

☐ Internet

☐ Rówieśnicy

☐ Inni (kto?).....

KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA RODZICA

CZEŚĆ I

Szanowni Państwo,

Zachęcamy do udziału w tworzeniu Programu Profilaktyczno-Wychowawczego. Podstawę do podejmowania działalności wychowawczej i profilaktycznej w szkole stanowi opracowana w każdym roku szkolnym diagnoza w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. W pierwszej części ankiety zawarte są pytania dotyczące bezpieczeństwa i zagrożeń dzieci oraz młodzieży. Część druga służy poznaniu Państwa opinii na temat wychowania młodzieży do wartości, w tym kształcenia przez szkołę postaw patriotycznych i obywatelskich.

Prosimy Państwa o wypełnienie anonimowej ankiety, której wyniki są niezwykle ważne w lepszym zrozumieniu wspólnych potrzeb, oczekiwań i wyzwań, z którymi mierzą się Państwo jako rodzice w codziennym życiu wraz z pomocą w planowaniu działań szkoły.

1. Czy poziom i atmosfera w szkole Pana/i zdaniem są satysfakcjonujące?

a) TAK

b) NIE

Jeśli nie, proszę podać, dlaczego:.....

.....

2. Czy w szkole panuje atmosfera przyjazna i wspierająca rozwój dziecka?

a) TAK

b) NIE

Jeśli nie, proszę podać, dlaczego:.....

.....

3. Czy Pana/i zdaniem dziecko chętnie uczęszcza do szkoły ?

- a) TAK
- b) NIE
- c) NIE WIEM

Jeśli nie, proszę podać, dlaczego:.....

4. Czy Pana/i dziecko czuje się w szkole bezpiecznie?

- a) TAK
- b) NIE
- c) NIE WIEM

Jeśli nie, proszę podać, dlaczego:.....

5. Czy zauważa Pani/Pan jakieś zagrożenia w środowisku naszej szkoły, na które powinniśmy zwrócić szczególną uwagę?

- a) TAK
- b) NIE
- c) NIE WIEM

Jeśli tak, proszę wymienić zagrożenia w celu pomocy ich zniwelowania:

6. Jak ocenia Pan/i swój kontakt z dzieckiem?

- a) BARDZO DOBRZE
- b) DOBRZE
- c) PRZECIĘTNIE
- d) ŹLE
- e) BARDZO ŹLE

7. Jak ocenia Pan/i swoją relację z nauczycielem dziecka?

- a) BARDZO DOBRZE
- b) DOBRZE
- c) PRZECIĘTNIE
- d) ŹLE
- e) BARDZO ŹLE

Jeśli (przeciętnie, źle, bardzo źle) uzasadnij swoją odpowiedź:

8. Które działania profilaktyczne w zakresie uzależnień i przemocy są Pani/a zdaniem najbardziej skuteczne?

- a) Organizowanie spotkań z policjantami
- b) warsztaty i zajęcia z pedagogiem/ psychologiem, terapeutą uzależnień
- c) pogadanki z wychowawcą
- d) filmy, które akcentują skutki nałogów
- e) wizualizacje teatralne
- f) gazetki informacyjne na korytarzu szkolnym/informacje na stronie internetowej
- g) zachęcanie uczniów do działalności społecznej (np. praca w Samorządzie, wolontariat)
- h) zachęcanie uczniów do uprawiania sportu
- i) rozwijanie zainteresowań uczniów
- j) Rozwijanie zainteresowań uczniów i rozmowy na temat pogłębiania ich pasji

Jeśli żadne z powyższych działań nie spełnia Pana/i oczekiwań proszę podać własną propozycję, która byłaby skuteczna:

.....
.....
9. Jak ocenia Pan/i pracę szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki:

Mocne strony szkoły:
.....
.....

...

Słabe strony szkoły (co należy udoskonalić w pracy
szkoły):

CZĘŚĆ II

Naszym celem jest kształtowanie u uczniów postaw oraz przekazywanie wartości, które sprzyjają zarówno ich indywidualnemu jak i społecznemu rozwojowi. Dążymy do wzbogacenia ich życia o istotne atrybuty, takie jak: uczciwość odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości oraz głęboki szacunek dla innych ludzi. Nasza placówka edukacyjna dąży do inspirowania uczniów do osiągnięcia pełnego potencjału, wzbogacając ich życie o wartości i postawy, które stanowią solidny fundament dla ich rozwoju jako jednostek i aktywnych obywateli w społeczeństwie. Kształcenie wraz z wychowaniem rozwija w młodzieży poczucie odpowiedzialności i miłości do Ojczyzny oraz poszanowanie polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości Kultur Europy i świata. W rozwoju społecznym bardzo ważne jest promowanie patriotyzmu, poszanowania tradycji, jak również wrażliwości na kulturę innych narodów. Pragniemy uwrażliwić uczniów na Polskie wartości kulturowe, ze szczególnym uwzględnieniem twórczości patrona naszej szkoły- zapis zawarty w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym.

1. Jakiego wykształcenia oczekuje Pan/i od dziecka?

- a) nie wiem, nie zastanawiałem się nad tym
- b) zasadnicze zawodowe, bez matury
- c) średnie ogólne lub zawodowe, matura
- d) wyższe (studia na uczelni)

2. Czy Pana/i zdaniem szkoła wywiązuje się z obowiązków dotyczących promowania wartości o charakterze patriotycznym i obywatelskim?

- a) TAK
- b) NIE

Jeśli nie, proszę podać,
dlaczego?.....

3. Jakie najważniejsze wartości Pana/i zdaniem szkoła powinna uwzględnić w podejmowaniu działań wychowawczych?

4. Jakie działania wychowawcze są według Pana/i najważniejsze w kształtowaniu postaw obywatelskich i patriotycznych uczniów? Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

- a) Uczestnictwo uczniów w uroczystościach szkolnych
- b) Wycieczki kulturalno-społeczne wraz z miejscami pamięci narodowej
- c) Oglądanie filmików, sztuk teatralnych, wystaw o tematyce historycznej
- d) Konkursy o tematyce patriotycznej
- e) Lekcje wychowawcze dotyczące postaw społecznych i obywatelskich

- f) Lekcje tematyczne z pozostałych przedmiotów
- g) Działania na rzecz wolontariatu
- h) Angażowanie uczniów w działania Samorządu Uczniowskiego

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA NAUCZYCIELA

Proszę Panią / Pana o udział w badaniach, które posłużą do opracowania Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz aktualnej sytuacji uczniów w szkole i osób dorosłych pracowników.

Wszystkie odpowiedzi są całkowicie poufne, znane będą tylko osobie opracowującej zbiorcze zestawienia i nie będą nigdy nikomu przekazane w formie umożliwiającej zidentyfikowanie pracownika szkoły, czy też opisywanej klasy lub uczniów.

Proszę przeczytać instrukcję i dokładnie wypełnić ankietę.

1. Jak ocenia Pani/Pan swoje relacje z uczniami? Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo dobrze
- b) Raczej dobrze
- c) Trudno powiedzieć
- d) Źle

2. Jak ocenia Pani/Pan swoje relacje z rodzicami uczniów? Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo dobrze
- b) Raczej dobrze
- c) Trudno powiedzieć
- d) Źle

3. Jak ocenia Pani/Pan swoje relacje z nauczycielami ? Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo dobrze
- b) Raczej dobrze
- c) Trudno powiedzieć
- d) Źle

4. Jak ocenia Pani/Pan swoje relacje z przełożonym . ? Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo dobrze
- b) Raczej dobrze
- c) Trudno powiedzieć
- d) Źle

5. Czy jest Pani/Pan zadowolona/zadowolony z swojej pozycji w pracy? Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo zadowolony/a
- b) Raczej zadowolony/a
- c) Trudno powiedzieć
- d) Raczej niezadowolony/a
- e) Bardzo niezadowolony/a

6. Czy jest Pani/Pan zadowolona/zadowolony z możliwości rozwoju zawodowego?

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo zadowolony/a

- b) Raczej zadowolony/a
- c) Trudno powiedzieć
- d) Raczej niezadowolony/a
- e) Bardzo niezadowolony/a

7. Czy jest Pani/Pan zadowolona/zadowolony z wyobrażeń o przyszłości, perspektyw życiowych?

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Bardzo zadowolony/a
- b) Raczej zadowolony/a
- c) Trudno powiedzieć
- d) Raczej niezadowolony/a
- e) Bardzo niezadowolony/a

8. Jaka forma działań profilaktycznych dotycząca uzależnień lub przemocy przemawia Państwa zdaniem do młodzieży najbardziej?

.....

9. Proszę ocenić pracę szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki MOCNE strony szkoły:

.....

10. Proszę ocenić pracę szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki SŁABE strony szkoły:

.....

11. Które zagadnienia w pracy wychowawczo-profilaktycznej naszej szkoły uważa Pani\Pan za najważniejsze?

.....

12. Czy zdarza się, że na terenie szkoły któryś z uczniów lub ktoś inny w sposób widoczny dla uczniów *pali tytoń*?

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź

- a) Nigdy
- b) widziałam/-em kilka razy
- c) codziennie

13. Czy zdarza się, że na terenie szkoły któryś z uczniów lub ktoś inny w sposób widoczny dla uczniów *pije alkohol / jest pijany*?

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Nigdy
- b) widziałam/-em kilka razy
- c) codziennie

14. Czy zdarza się, że na terenie szkoły któryś z uczniów lub ktoś inny w sposób widoczny dla uczniów *zażywa leki w celu odurzania się*?

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Nigdy
- b) widziałam/-em kilka razy
- c) codziennie

15.Czy zdarza się, że na terenie szkoły któryś z uczniów lub ktoś inny w sposób widoczny dla uczniów *jest pod wpływem środków psychoaktywnych innych niż alkohol?*

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Nigdy
- b) widziałam/-em kilka razy
- c) codziennie

16.Czy zdarza się, że na terenie szkoły któryś z uczniów lub ktoś inny w sposób widoczny dla uczniów *wyzywa kogoś?*

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Nigdy
- b) widziałam/-em kilka razy
- c) codziennie

17.Czy zdarza się, że na terenie szkoły któryś z uczniów lub ktoś inny w sposób widoczny dla uczniów *bije kogoś?*

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź.

- a) Nigdy
- b) widziałam/-em kilka razy
- c) codziennie

18.Czy Pana/i Uczniowie przejawiali w ostatnim roku następujące zachowania? Proszę wybrać odpowiednie odpowiedzi.

- a) Wagarowanie
- b) Niewłaściwe odżywianie się
- c) Nadmierne korzystanie z telefonów
- d) stosuje agresję słowną (wyzwisk, wulgaryzmy, przezywanie itp.)
- e) palenie tytoniu *e-papierosów*
- f) picie alkoholu /upijanie się)
- g) odurzanie się innymi środkami psychoaktywnymi
- h) stosuję agresję fizyczną (bicie)
- i) szarpanie, popychanie, szturchanie
- j) wykluczenie kogoś z grupy
- k) agresja i przemoc w internecie
- l) inne, jakie?:.....

19.Czy Pani/Pana zdaniem szkoła nasza w dostateczny sposób promuje wartości o charakterze patriotycznym i obywatelskim?

- a) tak
- b) nie
- c) inne, jakie?

20.W jaki sposób uczy Pani/Pan swoich uczniów patriotyzmu i zachowań obywatelskich?

.....

21. Jakie działania kształtujące postawy patriotyczne i obywatelskie zamierza Pani/Pan realizować w nowym roku szkolnym (wychowawcy: ująć w programie wychowawcy klasy) ?

- a) udział uczniów w uroczystościach szkolnych
- b) wycieczki do miejsc pamięci narodowej
- c) wycieczki kulturalne – oglądanie filmów, sztuk teatralnych, wystaw o tematyce historycznej
- d) konkursy o tematyce patriotycznej
- e) lekcje wychowawcze /lub w ramach przedmiotu dotyczące postaw społecznych i obywatelskich
- f) lekcje muzealne
- g) działania wolontariackie
- h) angażowanie uczniów w działania Samorządu Uczniowskiego
- i) inne, jakie?

Dziękuję za wypełnienie ankiety

DIAGNOZA CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH I RYZYKA ORAZ REKOMENDACJE DO PRACY W ROKU SZKOLNYM 2025/2026
CZYNNIKI CHRONIĄCE I CZYNNIKI RYZYKA WYSTĘPUJĄCE W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Przez **czynniki chroniące** należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Przez **czynniki ryzyka** należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego

Analiza ankiet

Na podstawie przeprowadzonych badań wśród uczniów, rodziców i nauczycieli II Społecznego Liceum Ogólnokształcącego im. Toniego Halika w Ostrołęce, wyodrębniono następujące **czynniki chroniące i czynniki ryzyka występujące w środowisku naszej szkoły.**

1. Indywidualne cechy i zachowania uczniów:

Czynniki chroniące	Czynniki ryzyka
	Zanik wartości i autorytetów – na ten problem

Wartości cenione w życiu przez naszych uczniów

Badanie obejmowało m. in. diagnozę wartości najbardziej cenionych przez młodzież. Wyniki ankiety w naszej szkole

są zbieżne z wynikami innych, licznych badań socjologicznych i psychologicznych w tym zakresie. Cytując znanego polskiego profilaktyka uzależnień:(...)

najbardziej młodzi Polacy cenią ... szczęśliwą, bezpieczną, kochającą się rodzinę (...) nadal miłość stanowi zasadniczy kierunek ich dążeń i wartościowania

(cyt. za K. Wojcieszek, Ars, czyli, jak dbać o miłość, Podręcznik do programu, s. 23)

Nasi uczniowie, zarówno w klasach 1,2,3,4

jednocześnie

wskazali, że najbardziej cenione przez nich wartości to:

1. Rodzina (71%)
2. Przyjaźń (59%)
3. Miłość (58%)
4. Zdrowie (50%)

Inne powtarzające się w ankietach odpowiedzi to wartości: wolność (22%),Naród/Ojczyzna (15%), bezpieczeństwo (18%), wiedza/wykształcenie (5%), godność (24%), szacunek (22%), uczciwość (20%), mądrość (15%), szczęście (24%), kariera (23%), poświęcenie dla innych (24%), uznanie społeczne (1%).

zasygnalizowali nauczyciele, wskazując na zagrożenia

w zachowaniu niektórych uczniów.

30 % ankietowanych Uczniów naszej szkoły wskazało

Swój autorytet i był to:

1. Rodzice 10%
2. Mama 8%
3. Ojciec 10%
4. brat 1%
5. Pani Iwona Mościcka 1%

Natomiast reszta uczniów nie wskazała żadnego autorytetu.

Zaskakujący i pozytywny jednocześnie jest fakt, iż wśród tych wartości pojawiło się zdrowie(9%). Cała praca profilaktyczna związana jest przecież z promowaniem zdrowia psychicznego i fizycznego oraz zapobieganiem skutków zachowań ryzykownych.

Zaangażowanie uczniów w naukę, przekonanie uczniów, że nauka jest ważna.

35 % uczniów deklaruje chęć zdobycia wykształcenia wyższego (studia na uczelni) 31% chce zdobyć co najmniej wykształcenie średnie, / maturę. 27% uczniów uznaje, że nie wie nie zastanawiali się nad tym.

Posiadanie przez uczniów różnorodnych zainteresowań, pasji oraz ich rozwijanie.

Aż 85 % uczniów posiada zainteresowania oraz stara się je rozwijać.

70 % uczniów twierdzi, że lubi sport oraz bierze udział w szkolnych lub pozaszkolnych zajęciach sportowych.

Zdaniem ankietowanych rodziców. jak również nauczycieli rozwijanie zainteresowań przez naszych uczniów (sport, wolontariat, mnogość zajęć pozaszkolnych) to czynnik, który chroni przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.

Deklarowana przez uczniów wiedza o zagrożeniach związanych z zażywaniem narkotyków, w tym dopalaczy – 1% uczniów uważa, że w szkole nie podejmuje się działań które służą zapobieganiu uzależnieniom wśród młodzieży.

Relacje uczniów z ludźmi oparte na szacunku i tolerancji – Większość uczniów przyznało, że szanuje poglądy innych ludzi (96%), oraz może spokojnie żyć wśród ludzi obcego pochodzenia i innej kultury (90% wszystkich ankietowanych uczniów). Wzajemny szacunek i kultura osobista to zdaniem nauczycieli cechy większości naszych uczniów, a 80% uczniów rozwiązuje konflikty bez agresji.

Aktywność uczniów w internecie

48% uczniów naszej szkoły korzysta z komputera/telefonu w tym internetu powyżej 3 h dziennie, natomiast 28% uczniów robi to w czasie nie dłuższym niż 2,5h dziennie, 2% wcale.

56% uczniów spotkało się z hejtem w internecie.

31% uczniów zna kogoś kto był hejtowany w internecie,

19% uczniów sama doznała hejtu przez internet, 5% uczniów przyznaje, że jego wpisy w internecie były obraźliwe i wulgarne.

Pojawiające się u niektórych uczniów niepokojące zachowania (wskazane przez nauczycieli i uczniów):

Grupa uczniów używająca substancji psychoaktywnych

Istnieje grupa uczniów, którzy palą papierosy - 20% uczniów, oraz 30 % e-papierosy. Mniej osób przyznaje się do używania „czasami” narkotyków 1%. Palenie papierosów przez niektórych uczniów, jest zauważalne przez pozostałych uczniów. Na ten problem zwracają również uwagę rodzice i nauczyciele.

Grupa uczniów przyznaje, że pije alkohol – 1%

i jest to okazjonalne picie alkoholu w 1% przypadkach. Odpowiedzi te w większości uzyskane były w klasach starszych.

Picie alkoholu przez uczniów klas 4 z pewnością wiąże się z przekroczeniem przez nich wieku 18 lat i większym przyzwoleniem na tego typu zachowania

Większość naszych uczniów deklaruje, że ma wiedzę o zagrożeniach tymi substancjami (99%) oraz twierdzi, że nie używa narkotyków/dopalaczy (99%).

Zdecydowana większość naszych uczniów również nie pali papierosów (80%), oraz e-papierosów nie pali (75%).

Samopoczucie uczniów - Pozytywne przekonania uczniów o sobie .

Czynnik chroniący – Większość naszych uczniów stwierdziła, że myśli o sobie dobrze (86%), oraz patrzy w przyszłość z optymizmem (86 % uczniów).

Uczniowie zadowoleni są lub raczej zadowoleni z osobistego poczucia bezpieczeństwa w 89%, natomiast z kontaktów z kolegami zadowolonych jest 63% uczniów. Uczniów zadowolonych jest lub raczej zadowolonych z: kontaktów z rodzicami(69%), swojej pozycji w klasie, poziomu materialnego swojej rodziny(77%).

73% uczniów wyraża zadowolenie z kontaktów z nauczycielami.

90% uczniów deklaruje, że potrafi nawiązywać i podtrzymywać przyjaźnie, oraz stara się spędzać czas wolny z kolegami/ przyjaciółmi.

Samoocena uczniów:

77% uczniów zadowolonych jest ze swojej inteligencji i zdolności, 680% zadowolonych uczniów ze swojego wyglądu, 74% uczniów zadowolona jest ze swojego zdrowia, ze swojego charakteru raczej zadowolona lub zadowolona jest – 88% odpowiadających.

- brak empatii, zrozumienia,
- ignorowanie,
- agresja wobec siebie (zwłaszcza słowna)
- brak kultury osobistej

Samopoczucie uczniów - Doświadczenie problemów psychicznych grupy uczniów

Grupa uczniów wskazała, że nie myśli o sobie dobrze (0%), że nie patrzy w przyszłość z optymizmem (0%).

Dodatkowo 0 % uczniów jest raczej niezadowolonych lub bardzo niezadowolonych z osobistego poczucia bezpieczeństwa, z kontaktów z kolegami (1%), 2% uczniów nie jest zadowolonych z kontaktów z rodzicami, pozycji w swojej klasie, oraz poziomu materialnego w swojej rodzinie.

Aż 0 % uczniów nie jest zadowolonych kontaktów z nauczycielami.

Brak pozytywnej samooceny wśród uczniów wyraża:

Brak zadowolenia ze swojej inteligencji i zdolności (1%), brak zadowolenia ze swojego wyglądu 23% uczniów, 16% odpowiadających nie jest zadowolona ze swojego zdrowia, natomiast ze swojego charakteru nie zadowolonych jest 6 % uczniów.

Nauczyciele zauważają częste doświadczanie problemów psychicznych naszych uczniów (depresja, nieumiejętność radzenia sobie z trudnościami, ze stresem, problemy w kontaktach z ludźmi, senność, rozdrażnienie itp.)

2. Cechy środowiska społecznego

1.1. Środowisko szkolne

Czynniki chroniące	Czynniki ryzyka
Bezpieczne i przyjazne środowisko szkolne, przyjazna atmosfera sprzyjająca rozwojowi uczniów i nauce, pozytywny stosunek uczniów do szkoły, pozytywne relacje uczniów z nauczycielami, sprecyzowane reguły postępowania, egzekwowanie właściwych zachowań. Uczniowie naszej szkoły w zdecydowanej większości podają, że czują się w szkole bezpiecznie (82%), w szkole panuje spokojna, przyjazna atmosfera (73%) oraz 71% uczniów twierdzi, że nauczyciele są życzliwi i uczniowie mogą liczyć na ich pomoc. Uczniowie potwierdzają również w	Położenie szkoły Położenie szkoły blisko ruchliwej drogi, w pobliżu znajduje się sklep spożywczy, wiąże się z zagrożeniem bezpieczeństwa. Rodzice oraz nauczyciele zwrócili uwagę na problem opuszczania przez uczniów terenu szkoły.

ankietach, że szkoła nasza ma sprecyzowane reguły postępowania, są też określone konsekwencje w razie ich naruszenia (87%). Nauczyciele natychmiast reagują na niewłaściwe zachowania (69%). Rodzice również zdecydowanie potwierdzają, iż dziecko czuje się w szkole bezpieczne – 71%
Rodzice są zadowoleni, że dziecko uczęszcza do naszej szkoły (68%). Podali również, że w szkole panuje przyjazna atmosfera (83%) oraz, że dziecko chętnie uczęszcza do szkoły (75%).
Wśród mocnych stron szkoły w zakresie wychowania wymieniono m.in. określone zasady chroniące uczniów
zapewnienie im przez szkołę bezpieczeństwa poprzez przestrzeganie zasad bhp, monitoring, dyżur nauczycieli podczas przerw, posiadanie przez szkołę jasno sprecyzowanych wymagań związanych z zachowaniem uczniów, jasnych procedur postępowania oraz dezaprobatą wobec negatywnych zachowań.
Jednocześnie wskazano na przyjazne środowisko szkolne, otwartość, życzliwość i spokojną atmosferę w szkole.

Podejmowanie przez szkołę systematycznych działań wychowawczo-profilaktycznych.

Badani uczniowie podali, że szkoła podejmuje działania, służące zapobieganiu uzależnieniom wśród młodzieży (66%). Rodzice wskazują w tym zakresie różnorodność zadań oraz częste spotkania ze specjalistami np. spotkania z policjantami.

Również nauczyciele wymieniają szereg działań podejmowanych przez szkołę w zakresie wychowania i (konsekwentne realizowanie profilaktyki programu wychowawczo-profilaktycznego, współpraca w tym zakresie z rodzicami i instytucjami, zajęcia i spotkania dla uczniów, organizacje spotkań dla rodziców, współprace wychowawców z pedagogiem i psychologiem).

Współpraca szkoły z rodzicami uczniów, pozytywne relacje rodziców i nauczycieli.

Rodzice najczęściej oceniali kontakt z nauczycielami swojego dziecka jako dobry (40%) oraz jako bardzo dobry (45%), przeciętny (10%) nikt nie podał iż kontakt jest bardzo zły. W pytaniu otwartym o mocną stronę szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki również wskazano dobry kontakt rodzic-nauczyciel oraz

pogadanki i prelekcje z rodzicami na zebraniach. Współprace z rodzicami jako czynnik chroniący naszych uczniów wskazali również ankietowani nauczyciele. Środowisko rodzinne: Czynniki chroniące: Prawidłowo funkcjonujące środowisko rodzinne uczniów- pozytywne relacje z rodzicami w zdecydowanej większości uczniów , zainteresowanie rodziców, opieka rodzicielska w zakresie egzekwowania od dziecka postępowania zgodnego z przyjętymi normami. Większość naszych uczniów (82%) twierdzi, iż od rodziny otrzymuje wiele miłości i wsparcia.	Czynniki ryzyka: Trudne relacje rodzinne części naszych uczniów – 18% uczniów zaznaczyło odpowiedź negatywną przy twierdzeniu „ Od mojej rodziny otrzymałem wiele miłości i wsparcia” , a 36 % uczniów nie rozmawia z rodzicami o poważnych sprawach w tym o szkole. Nauczyciele również dostrzegają problemy rodzinne niektórych uczniów. 43% uczniów ie spędza czasu z rodzicami poza domem.
---	---

Podsumowanie wyników ankiety :

Analiza ankiet wskazuje na pozytywne efekty pracy profilaktyczno- wychowawczej. Do mocnych stron szkoły (wskazanych zarówno przez rodziców oraz nauczycieli) należą w tym zakresie przede wszystkim:

1. Działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa uczniom, jasne zasady postępowania, reagowanie na negatywne zdarzenia i zachowania.
2. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi ucznia, przyjazna atmosfera, pozytywne relacje między uczniami i nauczycielami, integracja środowiska szkolnego.
3. Systematyczne realizowanie programu wychowawczo-profilaktycznego, podejmowanie przez szkołę różnorodnych działań skierowanych do uczniów (np.

spotkania profilaktyczne z policją, ze specjalistami, godziny wychowawcze poświęcone tematyce związanej z profilaktyką w tym profilaktyką uzależnień itd.)

4. Współpraca szkoły z instytucjami lokalnymi.

5. Współpraca z rodzicami – organizacja warsztatów i spotkań profilaktycznych (szkoleniowych) dla rodziców.

6. Kompleksowe działania wychowawców we współpracy z pedagogiem specjalnym i psychologiem.

7. Atrakcyjna oferta edukacyjna szkoły oraz zapewnienie wysokiego poziomu nauczania.

Rekomendacje do dalszej pracy:

Kontynuowanie dotychczasowych działań, a w szczególności:

1. Dbanie o bezpieczeństwo uczniów podczas zajęć i przerw lekcyjnych oraz zajęć pozalekcyjnych, zapoznanie uczniów i rodziców ze szkolnymi procedurami bezpieczeństwa i reagowania w sytuacjach zagrożenia.

2. Uświadamianie uczniom zagrożeń płynących z podejmowania zachowań ryzykownych, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z substancjami uzależniającymi. Zaplanowanie w programie wychowawczo-profilaktycznym oraz programach wychowawców klas tematyki związanej z bezpieczeństwem

i profilaktyką uzależnień (cykl lekcji wychowawczych, warsztaty dla uczniów, spotkania itp.) oraz innych działań (spotkania z policjantami, prawnikami, warsztaty z pedagogiem, profilaktykami uzależnień itp.).

3. Dokonanie szczegółowej analizy picia alkoholu i palenia papierosów w tym e-papierosów przez uczniów dotyczącej miejsc i sytuacji, w których uczniowie spożywają te substancje.

4. Dalsza współpraca w tym zakresie profilaktyki uzależnień z lokalnymi instytucjami.

5. Rozwijanie współpracy z rodzicami – zaplanowanie spotkania szkoleniowego dla rodziców na temat niebezpiecznej aktywności w internecie – tzw. patostreaming / hejt).

Podjęcie działań na rzecz większego uczestnictwa rodziców w organizowanych spotkaniach.

6. Promowanie zachowań prozdrowotnych oraz zachęcanie uczniów do aktywności fizycznej.

7. Promowanie czytelnictwa jako przyjemnej formy spędzania czasu.
8. Wspieranie i zachęcanie uczniów do rozwijania zainteresowań, udziału w konkursach, projektach, działalności społecznej (wolontariat).
9. Integrowanie środowiska szkolnego - integracja uczniów na poziomie klasy i szkoły, oraz wychowawców z klasami, oparta na wzajemnym szacunku, tolerancji i kulturze osobistej.
10. Objęcie szczególną opieką wychowawcy i pedagoga specjalnego uczniów przeżywających problemy osobiste, mających trudności związane ze zdrowiem fizycznym i psychicznym. Współpraca w tym zakresie z rodzicami poprzez indywidualne porady i konsultacje, rozmowy na temat problemów dziecka, wskazywanie instytucji zajmujących się pomocą dla dziecka, organizacja spotkań szkoleniowych dla rodziców na temat problemów psychicznych młodzieży (depresji) oraz wpływu rodziców na budowanie poczucia wartości u dziecka (warsztaty). Podjęcie działań na rzecz większego uczestnictwa w nich rodziców.

DIAGNOZA W OBSZARZE : WYCHOWANIE DO WARTOŚCI POPRZEZ KSZTAŁTOWANIE POSTAW PATRIOTYCZNYCH I OBYWATELSKICH

Diagnoza uczniów w tym obszarze obejmowała przekonania młodzieży na temat własnego patriotyzmu, oceny swojej wiedzy o Polsce oraz zbadaniu, skąd młodzież czerpie tę wiedzę.

W badaniu wzięli również udział rodzice i nauczyciele, a celem badania wśród tych grup było zdiagnozowanie, czy nasza szkoła w dostateczny sposób promuje wartości o charakterze patriotycznym i obywatelskim oraz zaplanowanie działań na rok szkolny 2025/2026.

Analiza przeprowadzonych badań:

72% % uczniów uważa się za patriotę i jest dumna ze swojej Ojczyzny. Zdecydowana większość ankietowanych uczniów podała również, że losy Polski są dla nich ważne (90%). Większość uczniów oceniła poziom swojej wiedzy historycznej o kraju ojczystym na niski (2%).

Ważny dla pracy szkoły jest fakt, iż to szkoła jest dla uczniów pierwszym wskazanym przez nich źródłem wiedzy na temat patriotyzmu (35%) . W dalszej kolejności : rodzina (25%), telewizja (5%), Internet (0%).

Zdaniem zdecydowanej większości ankietowanych rodziców (80%) oraz nauczycieli (98%) szkoła w dostateczny sposób promuje wartości o charakterze patriotycznym i obywatelskim, a uczniowie przejawiają postawy patriotyczne (zdaniem 98% nauczycieli) oraz obywatelskie (zdaniem 98% nauczycieli). Nieliczna grupa rodziców (1%) nie zauważa działań szkoły lub nie podała odpowiedzi (1%).

Za najważniejsze działania szkoły w kształtowaniu postaw patriotycznych i obywatelskich rodzice uznali:

1. Wycieczki kulturalno-społeczne oraz do miejsc pamięci narodowej (60% rodziców)
2. Udział uczniów w uroczystościach szkolnych (60% rodziców)
3. Działania wolontariacie, np. udział uczniów akcjach charytatywnych (30%)
3. Oglądanie filmów, sztuk teatralnych, wystaw o tematyce historycznej (30%)
4. Lekcje wychowawcze dotyczące postaw społecznych i obywatelskich (30%)

W badaniu nauczyciele również wskazali na zamiar realizacji powyższych działań w nowym roku szkolnym. Nauczyciele podali też wiele innych przykładów, w jaki sposób uczą uczniów patriotyzmu. Wśród wymienianych były m.in.: własny przykład postawy oraz przytaczanie przykładów osób, które mogą stanowić wzorzec postawy życiowej, wpłatając zagadnienia patriotyczne w program, upamiętnienie ważnych wydarzeń, rocznic, udział w uroczystościach oraz przypominanie o zachowaniu podczas uroczystości szkolnych, godziny wychowawcze, lekcje, wycieczki, rozmowy z uczniami, angażowanie uczniów do organizacji imprez szkolnych, uczenie pieśni patriotycznych, zachęcanie uczniów do czytania lektur historycznych, omawianie fragmentów wierszy, lekcje muzealne itd.

W kształtowaniu postawy obywatelskiej: rozmowy z uczniami na temat bieżących spraw w kraju i na świecie, kształtowanie w uczniach poczucia odpowiedzialności za świat w którym żyją, propagowanie postaw pozytywnych, uczenie szacunku, koleżeńskiej postawy wobec innych uczniów w klasie, dyskusje o prawach i obowiązkach uczniów.

Rodzice podali własne propozycje działań w tym zakresie:

- udział w uroczystościach państwowych,
- akcentowanie różnych dat historycznych,
- zbiórki żywności, pomoc materialna dla potrzebujących, - spotkania z historykami, podróżnikami,
- spotkania z osobami, które mogą być autorytetem dla młodzieży.

Propozycje nauczycieli to:

- konkursy
- prezentacje historii rodzinnych- pamięć o przodkach, przykłady,
 - angażowanie uczniów w przedstawienia szkolne,
 - godziny wychowawcze i proponowane tematy: rozważania o patriotyzmie, wzory postaw obywatelskich, historia i tradycje szkoły, mój region-promocja w kraju i za granicą, prawa obywatelskie, stosunki w grupie rówieśniczej, pomoc osobom potrzebującym, udział w życiu społecznym,
 - oglądanie filmów związanych z historią Polski,
 - wystawy lokalne.

Podsumowanie wyników ankiety:

Analiza ankiet wskazuje na pozytywne efekty pracy w badanym zakresie. Do mocnych stron szkoły należy:

1. Zasadniczy (potwierdzony w ankietach przez naszych uczniów) wpływ szkoły na kształtowanie postawy patriotycznej i obywatelskiej młodzieży.
2. Wysokie poczucie patriotyzmu i więzi z krajem ojczystym większości uczniów naszej szkoły.
3. Podejmowanie przez szkołę licznych i różnorodnych działań o charakterze patriotycznym – uroczystości, wycieczki, godziny wychowawcze, lekcje muzealne, konkursy, olimpiady itp.
4. Angażowanie uczniów w działania kształtujące postawy obywatelskie, a w szczególności praca w wolontariacie i w samorządzie.
5. Działania szkoły są zauważane i akceptowane przez rodziców.

Rekomendacje do dalszej pracy:

Kontynuowanie dotychczasowych działań w proponowanych formach a w szczególności:

1. Upamiętnianie ważnych wydarzeń historycznych i rocznic poprzez udział w uroczystościach szkolnych, miejskich i powiatowych, zgodnie z harmonogramem.
2. Aktywne angażowanie uczniów w organizację uroczystości (przygotowanie inscenizacji, występów, oprawy medialnej i technicznej).
3. Kształtowanie właściwych postaw podczas uroczystości – zwracanie uwagi na zachowanie, odpowiedni strój galowy oraz kulturę osobistą.
4. Włączanie treści patriotycznych i obywatelskich do programu wychowawczo-profilaktycznego, m.in. poprzez:

- lekcje wychowawcze i projekty szkolne poświęcone historii Polski, regionu i rodzin uczniów,
- edukację medialną i przeciwdziałanie dezinformacji historycznej w internecie,
- promowanie nowoczesnego patriotyzmu (odpowiedzialność społeczna, dbanie o dobro wspólne, ekologia jako wartość obywatelska).

5. Stosowanie aktywnych metod pracy, takich jak:

- wycieczki edukacyjne i muzealne,
- udział w ogólnopolskich akcjach i projektach patriotycznych,
- warsztaty filmowe i teatralne o tematyce historycznej,
- konkursy tematyczne i gry terenowe.

6. Spotkania z osobami będącymi wzorem postaw patriotycznych i obywatelskich, w tym świadkami historii, działaczami społecznymi i wolontariuszami.

7. Wzmacnianie aktywności społecznej uczniów poprzez udział w Samorządzie Uczniowskim, szkolnych inicjatywach obywatelskich i wolontariacie.

8. Budowanie współpracy ze środowiskiem lokalnym – informowanie społeczności o działaniach szkoły (strona internetowa, media społecznościowe, prasa lokalna, współpraca z instytucjami kultury i organizacjami pozarządowymi).

9. Rozwijanie kompetencji obywatelskich uczniów – znajomość praw i obowiązków obywatela, świadome uczestnictwo w życiu społecznym, rozwijanie krytycznego myślenia.

Zespół ds. diagnozy potrzeb
i problemów:
mgr Adam Ochenkowski
mgr Iwona Mościcka
mgr Katarzyna Mierzejewska
mgr Anna Kieres

